

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Regulering van reclame voor receptgeneesmiddelen

de Bruin, M.E.

Publication date

2018

Document Version

Other version

License

Other

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

de Bruin, M. E. (2018). *Regulering van reclame voor receptgeneesmiddelen*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Lijst van verkort aangehaalde literatuur

Angell 2004

Angell, M., *The Truth About the Drug Companies: How They Deceive Us and What to Do About It*, New York: Random House 2004.

Baarsma e.a. 2003

B.E. Baarsma e.a., *Zelf doen? Inventarisatiestudie van zelfreguleringsinstrumenten* (SEO-rapport nr. 664), Amsterdam: SEO 2003.

Baarsma 2010

B.E. Baarsma, 'Afwegingskader bij het gebruik van zelfreguleringsinstrumenten', *TvT* 2010 (1)3, p. 7-29.

Bouma 2006

J. Bouma, *Slikken. Hoe ziek is de farmaceutische industrie?*, Amsterdam: Veen 2006.

Brinkman e.a. 2008

A.C.A. Brinkman e.a., *Evaluatie Reclamebesluit geneesmiddelen* (Programma evaluatie regelgeving, deel 26), Den Haag: ZonMw 2008.

De Bruin & Schutjens 2009

M.E. de Bruin & M.B.D. Schutjens, 'Het onderscheid tussen reclame en informatie voor geneesmiddelen', *JGRplus* 2009, p. 16-35.

De Bruin & Schutjens 2013

M.E. de Bruin & M.B.D. Schutjens, 'Geneesmiddelenreclame: de regels en de praktijk in 2013', *JGRplus* 2013, p. 3-30.

Van Buren 2002

C. van Buren, *Een korte geschiedenis van tweehonderd jaar geneesmiddelen en apothekers*, in: S. Haakma e.a., *Je geld of je leven. Ontwikkelingen in ziekte en zorg in Nederland* (Studium Generale Reeks 2002), Utrecht: Igitur Utrecht Publishing & Archiving Services 2002, p. 91-110.

Buurma e.a. 2009

H. Buurma e.a., *Het Geneesmiddel*, Maarsen: Elsevier Gezondheidszorg 2009.

Cafaggi 2011

F. Cafaggi, *Private Regulation in European Private Law*, in: A.S. Hartkamp e.a. (red.), *Towards a European Civil Code*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2011, p. 91-126.

Van Dale 2015

Van Dale, *Groot woordenboek van de Nederlandse taal*, Utrecht: Van Dale 2015 (ook online).

Van Driel 1989

M. van Driel, *Zelfregulering: hoog opspelen of thuisblijven* (diss. Utrecht), Deventer: Kluwer 1989.

Eijlander & Voermans 2000

Ph. Eijlander & W. Voermans, *Wetgevingsleer*, Den Haag: Boomjuridisch 2000.

Eijlander 2000

Ph. Eijlander, *De verbindende wetgever*, Den Haag: Boomjuridisch 2000.

Eijlander, Van Gestel & Gilhuis 2000

Ph. Eijlander e.a., 'Perspectieven op wetgeving. Een beeld van onderzoek naar alternatieven voor en in wetgeving', *RegelMaat* 2000/2, p. 68-87.

Gezonde Sceptis 2009

Gezonde Sceptis, *Informatieaanbod op internet*, Utrecht: 2009.

Giesen 2007

I. Giesen, *Alternatieve regelgeving in privaatrechtelijke verhoudingen*, in: W.J. Witteveen, I. Giesen & J.L. de Wijckerslooth, *Alternatieve regelgeving* (Handelingen Nederlandse Juristen-Vereeniging 2007-1 en 2007-2), Deventer: Kluwer 2007, p. 67-168.

Gotzsche 2015

P.C. Gotzsche, *Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad achter de schermen van de farmaceutische industrie*, Rotterdam: Lemniscaat 2015.

Groenendijk 2013

C.A. Groenendijk, *Artikelsgewijs Commentaar op Handvest van de grondrechten van de Europese Unie art. 52*, Sdu Commentaar Europees Migratierecht, Den Haag: Sdu 2013.

Hemels 1983

J.M.H. Hemels, *De krant in bedrijf, 75 jaar samenwerking en samenleving*, Baarn: Ambo 1983.

Hendriks 2009

A.C. Hendriks, *De betekenis van het EVRM voor het gezondheidsrecht*, Preadviezen Vereniging voor Gezondheidsrecht 2009, Den Haag: Sdu 2009.

Hendriks 2010

A.C. Hendriks, 'Van patiënten- naar cliëntenrechten: oude wijn in nieuwe zakken?', *TvGR* 2010, p. 605-615.

Hendriks 2011

A.C. Hendriks, 'Toezicht op de kwaliteit en veiligheid van de zorg, met bijzondere aandacht voor de IGZ', *AA* 2011, p. 528-539.

Van der Heyden 1994

J.T.M. van der Heyden, *Het ziekenhuis door de eeuwen. Over geld, macht en mensen*, Rotterdam: Erasmus publishing 1994.

KNMG Manifest Medische Professionaliteit

KNMG *Manifest Medische Professionaliteit*, Utrecht: KNMG 2007.

Leenen, Gevers & Legemaate 2011

H.J.J. Leenen, J.K.M. Gevers & J. Legemaate, *Handboek gezondheidsrecht. Deel I. Rechten van mensen in de gezondheidszorg*, Den Haag: Boomjuridisch 2011.

Leenen, Dute & Kastelein 2008

H.J.J. Leenen, J.C.J. Dute & W.R. Kastelein, *Handboek gezondheidsrecht. Deel II. Gezondheidszorg en recht*, Houten: Bohn Stafleu van Loghum 2008.

Legemaate 2011

J. Legemaate, 'De informatierechten van de patiënt: te weinig en te veel', *TvGR* 2011, p. 478-486.

Legemaate 2013

J. Legemaate e.a., *Thematische Wetsevaluatie, Bestuursrechtelijk toezicht op de kwaliteit van zorg*, Den Haag: ZonMw 2013.

Legemaate 2016

J. Legemaate, 'De Wkkgz over kwaliteit van zorg', *TvGR* 2016, p. 53-61.

Menting & Vranken 2014

M. Menting & J.B.M. Vranken, 'Gedragscodes in een meergelaagd privaatrecht in Europa en Nederland', in:

- M. Menting, J.B.M. Vranken & M.W. Scheltema, *Gedragscodes in internationaal, Europees en privaatrechtelijk perspectief*, Preadviezen Vereniging voor Burgerlijk Recht 2013, Zutphen: Paris 2014, p. 7-51.
- Meulenbelt 2008
M.O. Meulenbelt, 'Conclusie in de zaak Damgaard: striktere normen voor zorgverzekeraars in het verschiep?', *JGRplus* 2008/2, p. 55-61.
- Meulenbelt 2010
M.O. Meulenbelt, 'Arrest in de zaak ABPI: wie mag artsen betalen voor therapeutische substitutie?', *JGRplus* 2010/1, p. 17-25.
- Morel 2004
C.S.M. Morel, 'Geneesmiddelenreclame in Nederland', *BMM Bulletin* 2004/2, p. 69-79.
- Nederlandse artseneed 2010
Nederlandse artseneed (tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van de Commissie Herziening Artseneed in samenwerking met de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) in opdracht van de bestuurscommissie Onderwijs & Onderzoek (O&O) van de Nederlandse Federatie van Universitair medische centra (NFU)), Houten: VSNU 2010.
- Out 2016
H.J. Out, *Leve het geneesmiddel. Over de verdiensten van de farmaceutische industrie*, Amsterdam: Prometheus 2016.
- Peters 2007
J.A.F. Peters, 'Zelfregulering en rechter', *JBplus* 2007, p. 186-201.
- Plomp 2011
E. Plomp, *Winst in de zorg. Juridische aspecten van winstuitkering door zorginstellingen*, Den Haag: Sdu 2011.
- Querido 1974
A. Querido, *Godshuizen en gasthuizen; een geschiedenis van ziekenverpleging in West-Europa*, Lochem: Uitgeversmaatschappij De Tijdstroom 1974.
- De Ruijter 2015
A. de Ruijter, *A Silent Revolution: The Expansion of EU Power in the Field of Human Health A rights-based analysis of EU health law & policy* (diss. UvA), Amsterdam: ACELG (FdR) 2015.
- Schutjens & Van Lessen Kloeke 2005
M.D.B. Schutjens & K. van Lessen Kloeke, 'Aantoonbaar juist', *JGRplus* 2005/2, p. 22-61.
- SEO Economisch Onderzoek 2014
SEO Economisch Onderzoek, *De farmaceutische industrie in het maatschappelijk debat. Een feitelijke beschrijving van de markt voor innovatieve geneesmiddelen in Nederland*, SEO: Amsterdam 2014.
- Van Veen 2012
W.J.M van Veen, 'De toekomst van zelfregulering van fondsenwerving', *TvOB* 2012/3, p. 86-93.
- Vles 2003
R.J. Vles, 'De grens tussen voorlichting en reclame met betrekking tot geneesmiddelen', *IER* 2003, p. 247-351.
- VIG 2016-2017
VIG, *Mens, Medicijn & Maatschappij. De rol van geneesmiddelenontwikkelaars*, editie 2016-2017.

Wedekind & Schutjens 2005

T. Wedekind & M.D.B. Schutjens, 'Vaste grond onder de voeten, de positie van verpleegkundigen in de reclamewetgeving voor receptgeneesmiddelen', *JGRplus* 2005/2, p. 3-21.

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid 1988

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *Rechtshandhaving*, Den Haag: Sdu 1988.

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid 2002

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *De toekomst van de nationale rechtsstaat*, Den Haag: Sdu 2002.

Publicaties IGZ

IGZ Meerjarenbeleidsplan 2008-2011, *Voor gerechtvaardigd vertrouwen in verantwoorde zorg*, Den Haag: IGZ 2007.

IGZ Meerjarenbeleidsplan 2012-2015, *Voor gerechtvaardigd vertrouwen in verantwoorde zorg (II)*, Utrecht: IGZ 2011.

IGZ Meerjarenbeleidsplan 2016-2019, *Gezond vertrouwen*, Utrecht: IGZ 2016.

IGZ Werkplan 2007, *Risico's eerst*, Den Haag: IGZ 2006.

IGZ Werkplan 2008, *Transparant en veilig*, Utrecht: IGZ 2007.

IGZ Werkplan 2009, *Handhaven met effect*, Utrecht: IGZ 2008.

IGZ Werkplan 2010, *Vertrouwen en verifiëren*, Utrecht: IGZ 2009.

IGZ Werkplan 2011, Utrecht: IGZ 2010.

IGZ Werkplan 2012, Utrecht: IGZ 2012.

IGZ Werkplan 2013, Utrecht: IGZ 2013.

IGZ Werkplan 2014, Utrecht: IGZ 2014.

IGZ Werkplan 2015, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Werkplan 2016, Utrecht: IGZ 2016.

IGZ *Tussentijdse evaluatie Stichting Code Geneesmiddelenreclame en zelfregulering geneesmiddelenreclame*, Den Haag: IGZ 2006.

IGZ *Fase IV-onderzoek als marketinginstrument: beïnvloeding van voorschrijfgedrag door combinatie van elementen. Marketingdoeleinden bij onderzoek met geregistreerde geneesmiddelen*, Den Haag: IGZ 2009.

IGZ *Behandelrichtlijnen en geneesmiddelenformulieren vatbaar voor beïnvloeding door farmaceutische industrie*, Den Haag: IGZ 2009.

IGZ *Gunstbetoon bij nascholing van huisartsen binnen de reclameregels*, Den Haag: IGZ 2010.

IGZ *Nalevingsniveau reclameregels bij nascholing van medisch specialisten voldoende, betere borging nodig*, Utrecht: IGZ 2012.

IGZ Adviesraden farmaceutische industrie getoetst aan reclameregels. Dienstverleningsovereenkomsten niet altijd helder, regels voor vergoeding behoeven nadere invulling, Utrecht: IGZ 2012.

IGZ Handhavingskader Richtlijn voor transparante handhaving, IGZ 2013.

IGZ Vervolgonderzoek naar adviesraden Teva Nederland B.V., Den Haag: IGZ 2013.

IGZ Rapport van het inspectiebezoek aan 24e Internistendagen georganiseerd door Nederlandse Internisten Vereniging (NIV) op 25 t/m 27 april 2012 te Maastricht, Den Haag: IGZ 2012.

IGZ Rapport van het inspectiebezoek adviesaanvraag de Najaarsdagen Reumatologie 2012 georganiseerd door de Nederlandse Vereniging voor Reumatologie op 26 t/m 28 september 2012 te Arnhem, Den Haag: IGZ 2013.

IGZ Rapport van het inspectiebezoek aan het NVVC Najaarscongres 2012 georganiseerd door de Nederlandse Vereniging voor Cardiologie op 4-5 oktober 2012 te Arnhem, Den Haag: IGZ 2013.

IGZ Rapport van het inspectiebezoek aan het 7th Dutch Hematology Congress 2013 georganiseerd door de Nederlandse Vereniging voor Hematologie en de Stichting Hemato-Oncologie voor Volwassenen Nederland op 23 t/m 25 januari 2013 te Arnhem, Den Haag: IGZ 2013.

IGZ Rapport van het inspectiebezoek aan de Nederlandse Nefrologiedagen 2013 georganiseerd door de Stichting Nederlandse Nefrologiedagen op 26 en 27 maart 2013 te Veldhoven, Den Haag: IGZ 2013.

IGZ Rapport van het inspectiebezoek aan het 41^e Voorjaarscongres Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie georganiseerd door de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie van 10-12 april 2013 te Maastricht, Utrecht: IGZ 2013.

IGZ Rapport van het inspectiebezoek aan het 'European Society of Cardiology Congress 2013, georganiseerd door de European Society of Cardiology op 3 september 2013 te Amsterdam, Den Haag: IGZ 2013.

IGZ Rapport van het inspectiebezoek aan het European Cancer Congress 2013, georganiseerd door de European CanCer Organisation (ECCO) van 27 september tot 1 oktober 2013 te Amsterdam, Den Haag: IGZ 2014.

IGZ Rapport van het inspectiebezoek aan het 7^e Nationaal POH congres, georganiseerd door de Nederlandse Vereniging voor Praktijkondersteuners op 22 mei 2014 te Ede, Den Haag: IGZ 2014.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan de EASD Highlights 2014 georganiseerd door De Baar advies en organisatie op 23 september 2014 te Amersfoort, Den Haag: IGZ 2014.

IGZ Rapport naar aanleiding van het toezichtbezoek aan de Adviesraad 'Expert Panel Bone' georganiseerd door Amgen B.V. op 25 november 2014 te Utrecht, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het vervolgonderzoek naar de dienstverlening omtrent de Adviesraad Radiculopathie georganiseerd door Astellas Pharma B.V. op 8 juli 2014 te Utrecht, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het vervolgonderzoek naar de dienstverlening omtrent de adviesraad Diabetes Regio Zuid over de nieuwe NHG-standaard type 2 diabetes in de praktijk, georganiseerd door Eli Lilly Nederland B.V. op 4 juni 2014 te Heeze, IGZ: Utrecht 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het vervolgonderzoek naar de dienstverlening omtrent de Longartsen Adviesraad georganiseerd door GlaxoSmithKline op 27 augustus 2014 te Utrecht, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het vervolgonderzoek naar de dienstverlening omtrent de adviesraad Behandeling van VTE in Nederland georganiseerd door Pfizer B.V. op 9 september 2014 te Utrecht, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het vervolgonderzoek naar de dienstverlening omtrent de Merck Serono Adviesraad Verpleegkundig Specialisten MS georganiseerd door Merck B.V. op 22 september 2014 te Houten, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het toezichtbezoek aan de adviesraad as treatment option in Chronic Lymphocytic Leukemia & Follicular Lymphoma georganiseerd door Gilead Sciences Netherlands B.V. op 6 november 2014 te Amsterdam, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het vervolgonderzoek naar de dienstverlening omtrent de adviesraad 'De rol van en bij de behandeling van IBD' georganiseerd door Ferring B.V. op 27 mei 2014 te Utrecht, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het toezichtbezoek aan de Reumatologie Duale Adviesraad georganiseerd door Roche Nederland B.V. op 3 november 2014 te Woerden, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het vervolgonderzoek naar de dienstverlening omtrent de adviesraad Expertpanel DVK georganiseerd door Sanofi-Aventis Netherlands B.V. op 10 juli 2014 te Nootdorp, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan het symposium Somatiek bij ADHD georganiseerd door Eurocept B.V. op 13 november 2014 te Amsterdam, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan de Lustrumeditie Nederlandse Ziekenhuisfarmaciedagen georganiseerd door de Congress Company Academie op 13 en 14 november 2014 te Rotterdam, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan de Najaarsvergadering NVvA georganiseerd door de Nederlandse Vereniging voor Allergologie op 21 november 2014 te Breukelen, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan de nascholing COPD Farmacologie en inhalatietechnologie georganiseerd door Zorgorganisatie Eerste Lijn op 17 februari 2015 te Naaldwijk, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan de nascholing Nieuwe Diabetesmiddelen georganiseerd door Sanofi Netherlands B.V. op 16 maart 2015 te Oldenzaal, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan de Nascholing individuele behandeling van diabetes type 2: Is insuline het einde? georganiseerd door AstraZeneca B.V. op 10 maart 2015 te Zwijndrecht, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan de 209e jaarvergadering van het NOG georganiseerd door het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap op 26 maart 2015 te Groningen, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan de Longdagen 2015 georganiseerd door NVALT, NRS en Longfonds op 21 april 2015 te Utrecht, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan het Nationaal Pulmonaal Lustrumcongres georganiseerd door Health Investment op 10 september 2015 te Ede, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan de nascholing De Oudere Patiënt met Diabetes en Nierschade georganiseerd door Novartis Pharma op 24 september 2015 te Vlaardingen, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan de cursus Update Farmaco therapie georganiseerd door Sanofi Netherlands B.V. op 6 oktober 2015 te Utrecht, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan het UMC Utrecht Mammasymposium georganiseerd door het UMC Utrecht Cancer Center op 1 oktober 2015 te Utrecht, Utrecht: IGZ 2015.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan het 5e Zeister Longsymposium georganiseerd door UMCU en GSK op 18 juni 2015 te Zeist, Utrecht: IGZ 2016.

IGZ Bijeenkomst “ Therapeutic antibodies in oncology – what makes the original unique?” georganiseerd door Roche Nederland B.V. in Penzberg (Duitsland) op 19 en 20 november 2015 voldeed aan de regels voor gunstbetoon, Utrecht: IGZ 2016.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan de psychologische insuline resistentie (PIR) workshop georganiseerd door Lilly Nederland B.V. op 28 januari 2016 te Zeist, Utrecht: IGZ 2016.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan 8th IPCRG World Conference Amsterdam georganiseerd door The International Primary Care Respiratory Group (IPCRG) en COPD & Astma Huisartsen Advies Groep (CAHAG) op 27 mei 2016 te Amsterdam, Utrecht: IGZ 2016.

IGZ Rapport naar aanleiding van het algemeen toezichtbezoek aan het 4e Voorjaars Symposium Verpleegkundig Specialisten Oncologie georganiseerd door V&VN Oncologie op 24 maart 2016 te Doorn, Utrecht: IGZ 2016.

IGZ Redelijk nalevingsniveau reclameregels bij marktintroductie Seebri- en Ultibro Breezhaler door Novartis Pharma B.V., Utrecht: IGZ 2016.

IGZ Redelijk nalevingsniveau reclameregels bij marktintroductie Anoro en Relvar Ellipta door GlaxoSmithKline B.V., Utrecht: IGZ 2016.

Overige publicaties

NMa Richtsnoeren voor de zorgsector, Den Haag: 2010.

NZa Beleidsregel Prestatiebeschrijvingen farmaceutische zorg.

NZa Prestatie- en tariefbeschikking add-on geneesmiddelen.

NZa Monitor contracteerproces medisch-specialistische zorg.

NZa Monitor Contractering en inkoop geneesmiddelen in de medisch-specialistische zorg.